

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA MIASTA KIELCE NA LATA 2014 – 2020**

Ocena stopnia realizacji działań za lata 2014 – 2017

Kielce, czerwiec 2018

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Monitoring Celu strategicznego I: <i>Wzmacnianie instytucji rodziny w latach 2014–2017....</i>	4
3. Monitoring Celu strategicznego II: <i>Tworzenie warunków sprzyjających poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych w latach 2014–2017 .....</i>	12
4. Monitoring Celu strategicznego III: <i>Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnienia w latach 2014–2017 .....</i>	18
5. Monitoring Celu strategicznego IV: <i>Tworzenie dla seniorów przyjaznych warunków życia w latach 2014–2017 .....</i>	23
6. Monitoring Celu strategicznego V: <i>Rozwijanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w latach 2014–2017.....</i>	30
7. Monitoring Celu strategicznego VI <i>Przeciwdziałanie bezdomności osób i rodzin w latach 2014–2017 .....</i>	39
8. Podsumowanie	44

1. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kielce na lata 2014 – 2020 (SRPS) została przyjęta do realizacji Uchwałą Rady Miasta Kielce Nr LXI/1065/2014 z dnia 8 maja 2014 roku. W dokumencie określono 6 obszarów interwencji i wyznaczono główne kierunki zmian społecznych:

- ✚ Cel strategiczny I: *Wzmacnianie instytucji rodziny*
- ✚ Cel strategiczny II: *Tworzenie warunków sprzyjających poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych*
- ✚ Cel strategiczny III: *Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnieniu*
- ✚ Cel strategiczny IV: *Tworzenie dla seniorów przyjaznych warunków życia*
- ✚ Cel strategiczny V: *Rozwijanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie*
- ✚ Cel strategiczny VI: *Przeciwdziałanie bezdomności osób i rodzin*

Powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Kielce Nr 173/2015 z dnia 20 maja 2015 roku Zespół ds. wdrażania i monitorowania SRPS, co 2 lata od daty przyjęcia Strategii, dokonuje okresowej oceny stopnia realizacji działań w poszczególnych obszarach interwencji. Przygotowane sprawozdanie zbiorcze wraz z ewentualną propozycją nowych rozwiązań i aktualizacji dokumentu przedkłada Prezydentowi Miasta Kielce.

Sprawozdanie zbiorcze powstało na podstawie raportów przekazanych przez realizatorów poszczególnych działań – właściwe wydziały i jednostki organizacyjne podległe Prezydentowi Miasta. W przypadku danych dotyczących organizacji pozarządowych, w sprawozdaniu ujęto wyłącznie te zadania, których realizację zleca gmina Kielce.

Postępy we wdrażaniu działań zostały określone w oparciu o przyjęte w SRPS wskaźniki monitorowania opisujące każdy cel strategiczny.

2. Monitoring Celu strategicznego I: Wzmacnianie instytucji rodziny w latach 2014 – 2017

Cel operacyjny	Działanie	Wskaźniki	Suma			
			2014	2015	2016	2017
Poprawa kompetencji i umiejętności wychowawczych rodziców	Podnoszenie wiedzy rodziców w zakresie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych poprzez prowadzenie konsultacji, szkoły dla rodziców, warsztatów umiejętności rodzicielskich	Liczba godzin konsultacji, szkoły dla rodziców, warsztatów	3 105	2 610	5 334	5 255
		Liczba osób objętych działaniami	1 880	1 332	1 615	1 587
	Promowanie poradnictwa specjalistycznego i terapii rodzin	Liczba podmiotów udzielających wsparcia	2	2	8	8
		Rodzaj udzielonych porad i terapii	2	2	2	2
		Liczba udzielonych porad i terapii	1 911	2 473	2 046	2 449
		Liczba świadczeniobiorców porad i terapii	159	141	426	505
	Rozwój i wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej placówek wsparcia dziennego skierowanej do rodziców	Liczba podmiotów prowadzących placówki	13	13	11	11
		Liczba placówek	28	27	23	23
		Liczba miejsc w placówkach	1 150	1 145	1 030	1 030
		Rodzaj oferowanych zajęć	14	13	9	10
		Liczba oferowanych zajęć	4 321	5 028	1 156	1 245
	Tworzenie programów profilaktycznych i osłonowych wspomagających dziecko i rodzinę	Liczba programów	7	8	6	6
		Liczba uczestników programów	9 406	9 711	9 925	7 262
	Zintensyfikowanie pracy z rodziną naturalną w celu zapobiegania umieszczeniu dziecka poza rodziną lub na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego	Liczba rodzin naturalnych, z którymi podjęto pracę	286	303	239	258
		Liczba dzieci, które powróciły do środowiska rodzinnego	33	32	36	26
	Wzmacnianie działalności Zespołu Profilaktyki Rodzinnej oraz rozwój asystentury rodzin w celu wzmocnienia prawidłowego funkcjonowania rodziny	Liczba specjalistów zaangażowanych w pracę ZPR	6	6	7	6
		Liczba posiedzeń ZPR	144	176	257	282
		Liczba asystentów rodziny	10	10	10	10
		Liczba rodzin, z którymi pracuje asystent	116	101	138	143
	Promowanie rodziny jako	Organizowanie i upowszechnianie oferty instytucji kultury i sportu	Rodzaj zajęć, wydarzeń sportowych i kulturalnych	20	20	42

wartości oraz wzmacnianie potencjału i aktywności społeczności lokalnej	skierowanej do rodzin	Liczba zajęć, wydarzeń sportowych i kulturalnych	1 627	1 946	4 185	4 976
		Liczba osób korzystających z zajęć, wydarzeń sportowych i kulturalnych	159 010	188 281	104 568	104 901
	Zwiększanie liczby miejsc bezpiecznej rekreacji i wypoczynku	Liczba miejsc rekreacji i wypoczynku	24	25	21	22
	Promowanie zdrowego trybu życia i aktywnych form wspólnego spędzania czasu wolnego	Liczba placówek prowadzących zajęcia prozdrowotne	8	8	8	8
		Liczba osób korzystających z zajęć	11 061	25 575	9 735	8 502
	Pobudzanie aktywności i inspirowanie działań samopomocowych oraz wolontaryjnych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin	Liczba programów aktywizujących społeczność lokalną	11	13	42	43
		Liczba wolontariuszy	197	330	42	43
	Wzmacnianie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza rodziną naturalną	Organizowanie i promowanie opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej	Liczba kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze	1	1	1
Liczba kandydatów na rodziny zastępcze			35	42	39	54
Liczba rodzin zastępczych			162	158	173	173
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej			227	205	245	255
Wspieranie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w realizacji zadań		Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem np. w formie poradnictwa specjalistycznego, szkoleń, grup wsparcia	162	158	193	173
		Liczba zdiagnozowanych pod względem psychologiczno – pedagogicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	141	151	168	166
Wzmacnianie systemu rodzinnej pieczy zastępczej		Liczba koordynatorów RPZ	12	12	12	12
		Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem ze strony koordynatorów RPZ	162	158	173	173
		Liczba specjalistów pracujących na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej	8	8	16	16

	Wspieranie placówek opiekuńczo-wychowawczych w osiągnięciu standardu opieki i wychowania	Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych, które osiągnęły standard opieki i wychowania	7	7	6	6
		Liczba miejsc w placówkach	99	99	91	91
		Liczba dzieci umieszczonych w placówkach	86	85	83	80
Wsparcie w życiowym usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem osób opuszczających formy pieczy zastępczej oraz innego rodzaju placówki całodobowej opieki	Rozwój/wzmacnianie bazy mieszkań chronionych/aktywizujących dla wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba mieszkań chronionych	3	3	4	4
		Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych	9	9	12	12
		Liczba lokali aktywizujących	5	5	5	5
		Liczba miejsc w lokalach aktywizujących	8	8	8	8
	Zabezpieczanie lokali socjalnych i komunalnych dla usamodzielnianych wychowanków	Liczba przyznanych osobom usamodzielnionym mieszkań z zasobów gminy	3	11	3	10
	Udzielanie kompleksowej pomocy usamodzielnianym wychowankom	Rodzaj udzielonych świadczeń	3	3	4	4
		Liczba udzielonych świadczeń	123	104	104	105
		Liczba osób, którym przyznano świadczenia	123	104	104	105
Liczba osób objętych różnorodnymi formami aktywizacji społecznej i zawodowej		12	27	28	55	

Wykaz instytucji, które przekazały dane:

1. Centrum Obsługi Placówek, ul. Sandomierska 126
2. Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży, ul. Słoneczna 9
3. Dział Opieki i Wychowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Studzienna 2 [Dział Opieki i Wychowania – MOPR]
4. Dział Projektów Strukturalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Wesoła 51 [Dział Projektów Strukturalnych – MOPR]
5. Kielecki Teatr Tańca, pl. Moniuszki 2B [KTT]
6. Kieleckie Centrum Kultury, pl. Moniuszki 2B
7. Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Konopnickiej 5
8. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Żytnia 1
9. Muzeum Zabawek i Zabawy, pl. Wolności 2
10. Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej, ul. Wesoła 47/49
11. Placówka Opieki Doraźnej Azyl, ul. Kołłątaja 4
12. Rejony Opiekuńcze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Studzienna 2 [RO – MOPR]
13. Sieć Świetlic Środowiskowych i Ośrodków Wsparcia dla Rodziny *4 Kąty* Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach [4 Kąty – MOPR]
14. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. 1 Maja 196 [SOW – MOPR]
15. Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji, ul. Nowaka-Jeziorańskiego 65 [ŚCPiE]
16. Teatr Lalki i Aktora *Kubuś*, ul. Duża 9
17. Wieloosobowe stanowisko ds. Wolontariatu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Wesoła 51 [Wolontariat – MOPR]
18. Wieloosobowe stanowisko ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Wesoła 51
19. Wydział Edukacji, Profilaktyki i Pożytku Publicznego Urzędu Miasta Kielce, ul. Strycharska 6 [Wydział Edukacji, Profilaktyki i Pożytku Publicznego – UM]
20. Wydział Kultury, Sportu i Promocji Miasta Urzędu Miasta Kielce, ul. Strycharska 6 [Wydział Kultury, Sportu i Promocji Miasta – UM]
21. Wydział Mieszkalnictwa Urzędu Miasta Kielce, ul. Strycharska 6 [Wydział Mieszkalnictwa – UM]
22. Zespół Placówek im. Aleksandra Kamińskiego *Kamyk*, ul. Marszałkowska 12

Analiza wskaźników w ramach Celu strategicznego I: Wzmacnianie instytucji rodziny w latach 2014 – 2017

Działania mające na celu podnoszenie wiedzy rodziców w zakresie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych realizowane były przez placówki wsparcia dziennego, placówki opiekuńczo – wychowawcze, ORPZ, ŚCPiE, ZPR–MOPR czy SOW–MOPR. W 2014 roku przeprowadzono 3 105 godzin konsultacji, Szkoły dla Rodziców i Wychowawców oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich dla 1 880 osób. Ze względu na zmianę sposobu zbierania danych większa liczba placówek przekazała informację dotyczącą liczby godzin konsultacji, Szkoły dla Rodziców i Wychowawców oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich. W związku z wprowadzonymi zmianami, w 2016 roku analizowany wskaźnik wynosił 5 334 godziny dla 1 615 osób, a w roku kolejnym 5 255 godzin dla 1 587 osób.

Zwiększyła się również liczba podmiotów udzielających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego i terapii rodzin oraz liczba osób korzystających z tych form pomocy. W 2014 roku 2 podmioty udzieliły ww. wsparcia dla 159 osób, a w 2017 roku było to 8 podmiotów i 505 osób. Wśród ww. placówek znalazły się m.in.: 4 Kąty–MOPR, Stowarzyszenie *Pomocni w Drodze Rafael*.

Z oferty placówek wsparcia dziennego korzystali także rodzice. W latach 2016–2017 11 publicznych i niepublicznych podmiotów prowadzących 23 placówki zorganizowało zajęcia edukacyjno – wychowawcze dla opiekunów dzieci. Działanie te były prowadzone przez m.in. Stowarzyszenie *Nadzieja Rodzinie*, Stowarzyszenie *Siemacha*, MOPR, Świetlicę *Alternatywy* oraz Stowarzyszenie *Pomocni w Drodze Rafael*.

W 2014 roku zrealizowano 7 programów profilaktycznych i osłonowych wspomagających dziecko i rodzinę, w tym 3 programy prozdrowotne UM w zakresie profilaktyki zakażeń pneumokokami, meningokokami oraz wirusem brodawczaka ludzkiego z których skorzystało 9 355 osób. W latach 2016–2017 zrealizowano po 6 programów profilaktycznych i osłonowych, w tym po 4 programy prozdrowotne UM, z których skorzystało 9 911 osób w 2016 roku i 7 248 osób w 2017 roku. Oprócz profilaktyki zakażeń pneumokokami, meningokokami oraz wirusem brodawczaka ludzkiego, UM prowadził szczepienia prewencyjne ospy wietrznej. Poza UM, programy osłonowe realizowali Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży przy ul. Słonecznej 9 oraz Teatr Lalki i Aktora *Kubuś* przy ul. Dużej 9.

W celu zapobiegania umieszczeniu dziecka poza rodziną naturalną lub na rzecz jego powrotu do środowiska rodzinnego, prowadzona była intensywna praca z rodziną. Realizowali ją przede wszystkim pracownicy socjalni, asystenci rodziny zatrudnieni w MOPR oraz

koordynatorzy ORPZ. W 2014 roku pracowano z 286 rodzinami, a w 2017 roku z 28 rodzinami mniej, czyli 258. Liczba dzieci, które powróciły do środowiska rodzinnego w 2014 roku wynosiła 33, a w 2017 roku 26.

W 2017 roku ZPR–MOPR zorganizował 282 spotkania zespołów interdyscyplinarnych, czyli o 138 więcej niż w 2014 roku. Spotkania te miały na celu wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej i zapobieganie umieszczeniu dziecka poza rodziną naturalną. Zwiększyła się również liczba rodzin, z którymi pracował asystent rodziny – z 116 w 2014 roku do 143 w 2017 roku.

Miasto dysponowało ofertą różnorodnych działań skierowanych do wszystkich rodzin zamieszkałych w Kielcach. Składały się na nią np. festiwale, koncerty, zajęcia sportowe, lekcje muzealne organizowane m.in. przez placówki MOSiR, MBP, kieleckie muzea, KCK czy KTT. W 2014 roku zorganizowano 1 627 zajęć sportowych i kulturalnych, a w 2017 roku już 4 976.

Na uwagę zasługuje fakt, że wzrosła liczba programów aktywizujących społeczność lokalną. W 2014 roku było ich 11, a w 2017 roku 43. Były to głównie wydarzenia sportowe (m.in. *Kielecka Dycha*, *Akcja pn. Płynę po zdrowie*, *Bieg Tropem Wilczym*, *Wakacje z futbolem*, *Letnia Akademia Karate*, *W wakacje Kielce grają w bilard* czy *Rodzinny Rajd Pieszy*) oraz imprezy plenerowe (m.in. *Smaczne Lato – inwazja Food Trucków*, *Jarmark Bożonarodzeniowy*, *Jarmark Wielkanocny*, *Święto Kielc*). W działania wolontaryjne zaangażowanych było 43 wolontariuszy w 2017 roku. W latach 2016–2017 wykazano jedynie tych wolontariuszy, którzy regularnie współpracowali z rodzinami.

W ramach działania dotyczącego organizowania i promowania rodzicielstwa zastępczego zauważalne jest zwiększenie wartości większości wskaźników: liczby kandydatów na rodziny zastępcze (z 35 w 2014 roku na 54 w 2017 roku), liczby rodzin zastępczych (z 162 w 2014 roku na 173 w 2017 roku) oraz liczby dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (z 227 w 2014 roku na 255 w 2017 roku). Jedynie liczba kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze pozostaje na niezmiennym poziomie.

Rodziny zastępcze miały możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego, szkoleń oraz grup wsparcia. W 2014 roku z powyższych form wsparcia skorzystały 162 rodziny, a w 2017 roku 173 rodziny. Zwiększyła się również liczba dzieci zdiagnozowanych pod względem psychologiczno–pedagogicznym umieszczonych w pieczy zastępczej – w 2017 roku było to 166 dzieci, czyli o 25 więcej niż w 2014 roku.

System rodzinnej pieczy zastępczej został wzmocniony w latach 2016–2017 poprzez realizację projektu *Akademia Samodzielności*. W ramach tego projektu dodatkowych

8 specjalistów (czyli mentor usamodzielnienia, 6 trenerów oraz superwizor) wspierało młodzież będącą w procesie usamodzielniania m.in. poprzez realizację szkoleń, treningów dla mieszkańców mieszkania treningowego.

W 2017 roku w Kielcach funkcjonowało sześć placówek opiekuńczo – wychowawczych, tj. Zespół Placówek *Dobra Chata* przy ul. Sandomierskiej 126, Zespół Placówek im. Aleksandra Kamińskiego *Kamyk* przy ul. Marszałkowskiej 12, Placówka Opieki Doróżnej *Azyl* przy ul. Kołłątaja 4, Dom Rodzinny nr 2 przy al. Górników Staszicowskich 93, Niepubliczna Placówka Rodzinna nr 1 przy ul. Zgórskiej 61A oraz Niepubliczna Placówka Opiekuńczo–Wychowawcza Typu Rodzinnego nr 2 w Mokrym Borze. Ww. placówki dysponowały 91 miejscami.

Należy nadmienić, iż Zespół Placówek *Dobra Chata*, był w procesie likwidacji trwającym do dnia 31.03.2018 r. na podstawie Uchwały NR XLVIII/1094/2017 Rady Miasta Kielce z dnia 16.11.2017 roku w sprawie likwidacji jednostki budżetowej o nazwie Zespół Placówek *Dobra Chata* w Kielcach. W miejsce zlikwidowanego podmiotu powstały 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego: *Dobra Chata* przy ul. Sandomierskiej 126 oraz *Moje Miejsce* przy ul. Fosforytowej 88. Funkcję koordynującą nad ww. placówkami oraz mieszkaniami chronionymi sprawuje Centrum Obsługi Placówek.

W ramach wsparcia w życiowym usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem wychowanków opuszczających rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą, oferowane były mieszkania chronione i lokale aktywizujące. Liczba mieszkań chronionych i lokali aktywizujących nie uległa zmianie w analizowanym okresie. Natomiast dzięki realizacji projektu *Akademia Samodzielności* od 2016 roku gminny system opieki nad dzieckiem i rodziną został wzbogacony o mieszkanie treningowe przeznaczone dla 3 osób przebywających w pieczy zastępczej i będących w procesie usamodzielnienia. Ta nowa forma wsparcia jest etapem przejściowym pomiędzy placówką bądź rodziną zastępczą, a samodzielnym życiem wychowanka.

W 2017 roku przyznano 10 osobom usamodzielnianym lokale socjalne bądź komunalne, czyli mieszkania z zasobów miasta otrzymało 7 osób więcej niż w 2014 roku.

Usamodzielnianym wychowankom udzielano pomocy w formie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej oraz świadczenie pieniężne na kontynuowanie nauki. W 2017 roku 96 wychowanków skorzystało z tych form wsparcia. Dodatkowo w ramach realizowanego projektu *Akademia Samodzielności* przyznawano bonus treningowy dla wychowanków pieczy zastępczej przeznaczony na koszty utrzymania w mieszkaniu treningowym – w 2016 roku dla 3 osób, a w 2017 roku dla 9.

3. Monitoring Celu strategicznego II: Tworzenie warunków sprzyjających poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych w latach 2014 – 2017

Cel operacyjny	Działanie	Wskaźniki	Suma			
			2014	2015	2016	2017
Wzmacnianie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym	Upowszechnianie informacji o prawach osób niepełnosprawnych oraz istniejących formach wsparcia	Liczba udzielonych informacji	1 628	1 657	7111	7021
	Ułatwianie udziału osobom niepełnosprawnym w życiu społecznym poprzez dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych, sprzętu rehabilitacyjnego i uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	Rodzaj udzielonego dofinansowania	3	3	3	3
		Liczba udzielonego dofinansowania	1 482	1 286	1125	1193
		Liczba osób, którym udzielono dofinansowania	1 482	1 286	1125	1193
	Organizowanie i promowanie wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	Rodzaj wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych	10	10	14	14
		Liczba wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych	1 168	1 185	1220	1315
		Liczba osób niepełnosprawnych, które wzięły udział w wydarzeniach sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych	2 504	2 093	3 480	3 026
	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego i rodzinnego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	Liczba podmiotów prowadzących poradnictwo specjalistyczne	3	3	2	2
		Rodzaj udzielonych porad	3	3	2	2
		Liczba udzielonych porad	406	376	564	437
	Inicjowanie/wspieranie działań przygotowujących niepełnosprawną młodzież do samodzielności	Liczba podmiotów udzielających wsparcia młodzieży niepełnosprawnej	1	1	1	1
		Liczba młodzieży niepełnosprawnej, która skorzystała z oferty	3	5	4	4
	Rozwijanie infrastruktury pomocy instytucjonalnej działającej na rzecz	Liczba ośrodków wsparcia/warsztatów terapii zajęciowej/mieszkań	9	9	9	9

	osób z niepełnosprawnością	treningowych /lokali aktywizujących				
		Liczba uczestników ośrodków wsparcia/warsztatów terapii zajęciowej /mieszkań treningowych/lokali aktywizujących	264	277	310	310
	Promowanie inicjatyw wolontarystycznych na rzecz osób niepełnosprawnych	Liczba wolontariuszy	38	52	17	16
		Liczba osób niepełnosprawnych, które korzystają ze wsparcia wolontariuszy	80	101	36	30
Wspieranie osób niepełnosprawnych w codziennym funkcjonowaniu	Monitorowanie zjawiska niepełnosprawności	Rodzaj wydanych orzeczeń	4	4	4	4
		Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	7 459	8 155	6 661	6 782
		Liczba osób niepełnosprawnych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
	Poprawa warunków mieszkaniowych osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie likwidacji barier technicznych i architektonicznych	Rodzaj udzielonego dofinansowania	2	2	2	2
		Liczba udzielonego dofinansowania	40	63	27	33
		Liczba osób, którym udzielono wsparcia finansowego	40	63	27	33
	Zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych	Liczba i rodzaj świadczeń	2	2	2	2
		Liczba świadczeniobiorców pomocy	1 891	1 866	2 095	2 203
	Rozwijanie sieci mieszkań chronionych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych	Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych	10	10	13	13
		Liczba mieszkańców mieszkań chronionych	12	14	18	15
	Prowadzenie infrastruktury pomocy stacjonarnej skierowanej do osób niepełnosprawnych	Liczba domów pomocy społecznej	6	6	6	6
		Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej	743	717	647	638
	Ograniczanie występowania zagrożeń dla	Realizacja Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Miasta Kielce na lata 2012 – 2015	Liczba podmiotów udzielających poradnictwa specjalistycznego	3	4	0
Liczba osób z zaburzeniami			177	277	0	0

zdrowia psychicznego, poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zapewnianie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej		psychicznymi, które skorzystały z poradnictwa				
		Liczba ośrodków wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	2	0	0
		Liczba uczestników w/w ośrodków	138	147	0	0
		Rodzaj świadczeń udzielonych osobom z zaburzeniami psychicznymi	6	6	0	0
		Liczba świadczeń udzielonych osobom z zaburzeniami psychicznymi	510	586	0	0
		Liczba świadczeniobiorców pomocy	510	586	0	0
		Liczba projektów na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi	2	3	0	0
		Liczba uczestników w/w projektów	199	305	0	0
Zwiększanie udziału osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym	Promowanie wśród pracodawców zatrudnienia osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem alternatywnych i elastycznych form pracy	Liczba spotkań z pracodawcami	3	3	7	7
		Liczba uczestników spotkań	56	68	200	200
	Kontynuowanie programów wspomagających zatrudnienie osób niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych, które uczestniczyły w szkoleniach/stażach/pracach interwencyjnych	165	141	302	136
		Liczba wyposażonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	25	31	31	25
		Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie	454	531	502	425
		Liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej	13	21	15	15

Wykaz instytucji, które przekazały dane:

1. Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II, ul. Jagiellońska 76 [DPS JP II, ul. Jagiellońska 76]
2. Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta, ul. Żeromskiego 4/6 [DPS, ul. Żeromskiego 4/6]
3. Dział Adaptacji Osób Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Studzienna 2 [Dział Adaptacji Osób Niepełnosprawnych – MOPR]
4. Dział Usług Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Studzienna 2 [Dział Usług – MOPR]
5. Kielecki Teatr Tańca, pl. Moniuszki 2B [KTT]
6. Kieleckie Centrum Kultury, pl. Moniuszki 2B [KCK]
7. Miejski Urząd Pracy, ul. Szymanowskiego 6 [MUP]
8. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Zamenhofa 4 [Miejski zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności – MOPR]
9. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. 1 Maja 196 [SOW – MOPR]
10. Środowiskowy Dom Samopomocy Typu A, ul. Miodowa 7 [ŚSDS, ul. Miodowa 7]
11. Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B, ul. Kołłątaja 4 [ŚSDS, ul. Kołłątaja 4]
12. Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B, ul. Okrzei 8 [ŚSDS, ul. Okrzei 8]
13. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B, ul. Orzeszkowej 53 [ŚSDS, ul. Orzeszkowej 53]
14. Środowiskowy Dom Samopomocy typu C, ul. Krzemionkowa 1 [ŚSDS, ul. Krzemionkowa 1]
15. Świętokrzyski Regionalny Zespół Koalicji na rzecz Zdrowia Psychicznego, ul. Miodowa 7
16. Teatr Lalki i Aktora *Kubuś*, ul. Duża 9
17. Wieloosobowe stanowisko ds. Wolontariatu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Wesoła 51 [Wolontariat – MOPR]
18. Zespół Placówek im. A. Kamińskiego *Kamyk*, ul. Toporowskiego 12

Analiza wskaźników w ramach Celu strategicznego II: *Tworzenie warunków sprzyjających poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych w latach 2014 – 2017*

Jednym z podstawowych warunków poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych jest tworzenie możliwości uczestnictwa tej grupy osób w życiu społecznym poprzez zwiększenie świadomości co do praw i istniejących form wsparcia przysługujących osobom niepełnosprawnym. Upowszechnianiem tego typu informacji w latach 2014 – 2017 zajmował się głównie Dział Adaptacji Osób Niepełnosprawnych MOPR. Wykazana liczba udzielanych informacji wzrosła z 1 628 w 2014 roku do 7 021 w 2017 roku. Powodem tak znacznego wzrostu wskaźnika był m. in. fakt, że od 2016 roku wszystkie osoby niepełnosprawne korzystające ze świadczeń MOPR są jednocześnie informowane o przysługujących im prawach i formach pomocy.

Należy zauważyć, że na przestrzeni lat 2014 – 2017 wiele osób niepełnosprawnych ubiegało się o dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, sprzętu rehabilitacyjnego i uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Nadmienić też trzeba, że środki Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych przeznaczone na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej nie zaspokoily wszystkich zgłaszanych potrzeb.

Kielce, jako miasto przyjazne osobom niepełnosprawnym, posiada bogatą ofertę imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych skierowanych do tej grupy mieszkańców. Liczba tych wydarzeń wzrosła z 1 168 w 2014 roku do 1 315 w 2017 roku. W analogicznym okresie liczba osób niepełnosprawnych, które wzięły w nich udział zwiększyła się z 2 504 do 3 026. Wiąże się to z faktem, iż coraz więcej instytucji m.in. KCK, KTT, Teatr Lalki i Aktora *Kubuś* organizuje imprezy dostosowane do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych.

W latach 2012 – 2015 realizowany był *Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Miasta Kielce*. W ramach Programu świadczone było m. in. poradnictwo specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi, funkcjonowały ośrodki wsparcia dziennego, mieszkania chronione. W chwili obecnej trwają prace nad przygotowaniem nowego programu na lata 2018 – 2022.

W latach 2014 – 2017 infrastruktura pomocy instytucjonalnej działająca na rzecz osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami pozostała na tym samym poziomie i zaspakajała potrzeby mieszkańców.

Wspierając osoby niepełnosprawne w codziennym funkcjonowaniu Dział Adaptacji Osób Niepełnosprawnych MOPR w 2017 roku udzielił 33 dofinansowania do likwidacji barier technicznych, w komunikowaniu się oraz architektonicznych, czyli o 7 mniej niż w 2014 roku.

Na uwagę zasługuje fakt systematycznego rozwoju sieci mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych, czego dowodem jest wzrost liczby miejsc w mieszkaniach przeznaczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z 10 w 2014 roku do 13 w 2017 roku.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych to jedno z zadań MUP. W celu promowania zatrudnienia osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności urząd pracy cyklicznie

organizował spotkania z pracodawcami. Ich liczba wzrosła z 3 w 2014 roku do 7 w 2017. Zwiększyła się również liczba uczestników tych spotkań z 56 w 2014 roku do 200 w 2017 roku.

4. Monitoring Celu strategicznego III: Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnienia w latach 2014 – 2017

Cel operacyjny	Działanie	Wskaźniki	Suma				
			2014	2015	2016	2017	
Wzmacnianie umiejętności zawodowych i społecznych osób bezrobotnych	Promowanie i realizacja różnorodnych form zatrudnienia wspieranego, np.: szkoleń, staży, prac społecznie użytecznych oraz podnoszenie kwalifikacji	Liczba szkoleń, staży, prac społecznie użytecznych	2 178	2 144	2 017	1 923	
		Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, stażach, pracach społecznie użytecznych	2 653	2 358	2 115	2 257	
	Upowszechnianie usług doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	Liczba doradców zawodowych i pośredników pracy	33	39	38	38	
		Liczba osób, które skorzystały z usług specjalistów	12 095	10 262	18 041	17 678	
	Upowszechnianie informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy	Liczba i rodzaj sporządzonych raportów	15	15	21	21	
		Liczba zorganizowanych spotkań	16	13	28	21	
		Rodzaj podmiotów uczestniczących w spotkaniach	4	4	3	3	
	Łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja lokalnego rynku pracy	Podejmowanie działań wspierających aktywizację zawodową ludzi młodych, wchodzących na rynek pracy	Liczba osób objętych działaniami aktywizującymi	114	447	25	0
			Liczba osób, które zakończyły udział w programach aktywizujących	90	376	25	0
		Opracowanie i realizacja programów wspierających aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych	Liczba programów kierowanych do osób długotrwale bezrobotnych	0	0	2	3
Liczba uczestników programów			0	0	40	45	
Liczba osób, które zakończyły udział w programach			0	0	30	33	
Promowanie przedsiębiorczości i		Liczba uruchomionych działalności	225	290	343	288	

ekonomii społecznej poprzez działania informacyjne i doradcze	gospodarczych				
	Liczba funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej	11	11	11	10
Rozwijanie form aktywizacji osób bezrobotnych (np.: refundacja stanowisk pracy, roboty publiczne, prace interwencyjne)	Liczba osób bezrobotnych objętych działaniami aktywizującymi	190	343	690	371
Upowszechnianie oferty klubów i centrum integracji społecznej	Liczba klubów/centrum integracji społecznej	4	4	4	4
	Liczba osób bezrobotnych korzystających z usług KIS/CIS	1 377	1 098	1 323	1 306

Wykaz instytucji, które przekazały dane:

1. Klub Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, ul. Chęcińska 1
[KIS, ul. Chęcińska 1]
2. Miejski Urząd Pracy, ul. Szymanowskiego 6 [MUP]
3. Dział ds. Doradztwa Metodycznego i Sprawozdawczości Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, ul. Wesoła 51 [Dział ds. Doradztwa Metodycznego i Sprawozdawczości – MOPR]

Analiza wskaźników w ramach Celu strategicznego III: *Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnienia w latach 2014 – 2017*

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy to podstawowe zadanie MUP. W ramach promowania i realizacji różnych form zatrudnienia wspieranego urząd pracy w 2017 roku zrealizował 1 923 szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, w których uczestniczyło 2 257 osób, tj. o 396 mniej niż 2014 roku.

Liczba doradców zawodowych i pośredników pracy zatrudnionych w MUP wzrosła z 33 w 2014 roku do 38 w 2017 roku. Ze wsparcia świadczonego przez ww. specjalistów w 2017 roku skorzystało 17 678 osób, tj. o 5 583 więcej niż w 2014 roku.

W latach 2014 – 2016 MUP zwiększył liczbę działań wspierających aktywizację zawodową ludzi młodych wchodzących na rynek pracy. Łącznie w tym okresie wsparciem objęto 586 osób. W celu łagodzenia skutków bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych od 2016 roku urząd pracy wprowadził do realizacji programy wspierające aktywizację zawodową kierowane do tej grupy. W latach 2016 – 2017 z proponowanych działań skorzystało 85 osób. Działania na rzecz osób długotrwale bezrobotnych MUP realizował również we współpracy z Działem ds. Doradztwa Metodycznego i Sprawozdawczości MOPR w ramach Programu Aktywizacja i Integracja. W latach 2016 – 2017 ukończyło go 58 osób.

Jednym z zadań Urzędu Pracy jest promowanie przedsiębiorczości i prowadzenie działań informacyjnych i doradczych. W wyniku podjętych czynności w 2017 roku uruchomionych zostało 288 działalności gospodarczych tj. o 63 więcej niż w 2014 roku. Do najczęściej zakładanych profili działalności gospodarczych należały: fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne, działalność fotograficzna, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli, działalność prawnicza, posadzkarstwo, tapetowanie oblicowywanie ścian, działalność taksówek osobowych, roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, działalność rachunkowo-księgową oraz restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne.

Na koniec 2017 roku terenie Kielc funkcjonowało 10 podmiotów ekonomii społecznej. Na uwagę zasługuje fakt, że w 2017 roku 371 osób skorzystało z następujących form aktywizacji zawodowej: refundacji stanowisk pracy, bonu zatrudnieniowego, prac interwencyjnych itp. Liczba korzystających wzrosła o 181 osób w porównaniu do 2014 roku.

W latach 2016 – 2017 MUP realizował nową formę aktywizacji jaką był bon zasiedleniowy. W ramach aktywizacji społecznej i zawodowej z oferty klubów i centrów integracji społecznej w 2017 roku skorzystało 1 306 osób, tj. o 71 mniej niż w 2014 roku. W omawianych latach nie zmieniła się liczba ww. podmiotów i wyniosła 4: CIS i KIS Caritas

Diecezji Kieleckiej przy ul. Wesołej 54, KIS Świętokrzyskiego Klubu Abstynentów *Raj* przy ul. Jagiellońskiej 42A oraz KIS MOPR przy ul. Chęcińskiej 1.

5. Monitoring Celu strategicznego IV: Tworzenie dla seniorów przyjaznych warunków życia w latach 2014 – 2017

Cel operacyjny	Działanie	Wskaźniki	Suma				
			2014	2015	2016	2017	
Tworzenie warunków umożliwiających seniorom aktywność społeczną i samodzielność życiową	Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych oraz promujących zdrowy styl życia	Liczba programów profilaktycznych	1	1	3	3	
		Liczba programów z zakresu zdrowego stylu życia	0	0	9	9	
		Liczba zajęć/wydarzeń sportowych i rekreacyjnych profilaktycznych oraz promujących zdrowy styl życia	3 661	5 168	5 852	6 066	
		Liczba podmiotów realizujących zajęcia/wydarzenia sportowe i rekreacyjne	15	16	15	15	
		Liczba uczestników działań edukacyjnych w różnych placówkach	13 682	23 560	1 556	2 040	
	Wzmacnianie aktywności społecznej i integracji seniorów poprzez dostosowanie oferty wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych do ich potrzeb	Liczba podmiotów realizujących działania na rzecz seniorów	16	19	22	22	
		Rodzaj ofert	14	16	32	32	
		Liczba ofert	9 010	11 189	10 848	11 355	
		Liczba osób korzystających z ofert	18 123	33 048	3 489	4 845	
	Rozwój infrastruktury ośrodków dziennego pobytu i klubów seniora	Liczba ośrodków dziennego pobytu	0	0	1	1	
		Liczba klubów seniora	10	11	11	11	
		Liczba uczestników ośrodków dziennego pobytu/klubów seniora	5 650	15 664	1 070	1 564	
	Prowadzenie kampanii społecznych upowszechniających prawa, potrzeby i zasoby osób starszych oraz ideę integracji międzypokoleniowej	Liczba kampanii społecznych/debat społecznych	7	10	12	32	
		Liczba i rodzaj zaangażowanych placówek	3	4	4	4	
		Liczba uczestników działań	178	337	237	337	
	Wzmacnianie systemu pomocy na rzecz osób starszych wymagających wsparcia	Podwyższanie standardu i zabezpieczanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania seniorów	Liczba usług opiekuńczych	815 736	781 714	833 964	910 416
			Liczba świadczeniobiorców pomocy	1 208	1 169	1 400	1 414
Pomoc w zamianie mieszkań		Liczba osób, które skorzystały z zamiany mieszkania	6	10	12	14	
Rozwijanie infrastruktury mieszkań		Liczba mieszkań chronionych/lokali	59	82	101	110	

	chronionych/lokali aktywizujących dla osób starszych	aktywizujących				
		Liczba mieszkańców w/w form	68	102	112	117
	Podnoszenie standardu usług w domach pomocy społecznej	Liczba miejsc w domach pomocy społecznej	623	590	560	550
		Liczba miejsc w pokojach 1-osobowych	59	60	74	79
		Liczba miejsc w pokojach 2-osobowych	372	350	170	165
		Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej	743	717	647	638
	Promowanie wolontariatu w środowisku seniorów	Liczba wolontariuszy, w tym seniorów	93	227	43	23
Liczba osób starszych wspieranych przez wolontariuszy		112	31	140	128	
Zwiększenie dostępności do usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób starszych	Wzmacnianie opieki medycznej nad osobami starszymi, w tym paliatywnej i geriatrycznej	Liczba placówek świadczących usługi zdrowotne, w tym opiekę paliatywną i geriatryczną	162	170	178	188
		Liczba placówek świadczących opiekę paliatywną i geriatryczną	1	1	2	2
	Rozwijanie instytucjonalnych usług pielęgnacyjno–opiekuńczych	Liczba miejsc w placówkach/zakładach	88	116	131	146
		Liczba osób korzystających z oferowanej pomocy	417	571	732	brak danych*

* Sprawozdanie za 2017 rok nie zostało zakończone.

Wykaz instytucji, które przekazały dane:

1. Dom Pomocy Społecznej im. A. Kępińskiego, ul. Jagiellońska 76
[DPS, ul. Jagiellońska 76]
2. Dom Pomocy Społecznej im. Florentyny Malskiej, ul. Tarnowska 10
[DPS, ul. Tarnowska 10]
3. Dom Pomocy Społecznej im. Jana i Marysieńki Sobieskich, ul. Sobieskiego 30
[DPS, ul. Sobieskiego 30]
4. Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II, ul. Jagiellońska 76
[DPS JP II, ul. Jagiellońska 76]
5. Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta, ul. Żeromskiego 4/6
[DPS, ul. Żeromskiego 4/6]
6. Dom Pomocy Społecznej Polskiego Związku Niewidomych, ul. Złota 7 [DPS,
ul. Złota 7]
7. Dział Usług Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Studzienna 2
[Dział Usług – MOPR]
8. Kielecki Teatr Tańca, pl. Moniuszki 2B [KTT]
9. Kieleckie Centrum Kultury, pl. Moniuszki 2B [KCK]
10. Klub Seniora, Al. Legionów 5
11. Klub Seniora, ul. Hoża 39
12. Klub Seniora, ul. Nowaka – Jeziorańskiego 75
13. Klub Seniora, ul. Konopnickiej 5
14. Klub Seniora, ul. Mała 17/4
15. Klub Seniora, ul. Miodowa 7
16. Klub Seniora, ul. Naruszewicza 23
17. Klub Seniora, ul. św. Stanisława Kostki 4a
18. Klub Seniora, ul. Tujowa 2
19. Klub Seniora, ul. Urzędnicza 3
20. Klub Seniora, ul. Żeromskiego 44
21. Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Konopnickiej 5
22. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Żytnia 1
23. Ośrodek Wsparcia dla Osób z chorobą Alzheimera Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Kielcach, al. Legionów 5 [OWD – MOPR]
24. Teatr Lalki i Aktora *Kubuś*, ul. Duża 9

25. Wieloosobowe stanowisko ds. Wolontariatu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Wesoła 51 [Wolontariat – MOPR]
26. Wydział Edukacji, Profilaktyki i Pożytku Publicznego Urzędu Miasta Kielce, ul. Strycharska 6 [Wydział Edukacji, Profilaktyki i Pożytku Publicznego – UM]
27. Wydział Mieszkalnictwa Urzędu Miasta Kielce, ul. Strycharska 6 [Wydział Mieszkalnictwa – UM]
28. Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, al. IX Wieków Kielc 3

Analiza wskaźników w ramach Celu strategicznego IV: Tworzenie dla seniorów przyjaznych warunków życia w latach 2014 – 2017

Tworząc odpowiednie warunki umożliwiające seniorom aktywność społeczną i samodzielność życiową UM sfinansował w latach 2014–2017 Program szczepień przeciw grypie skierowany do osób od 55. roku życia. Dodatkowo w latach 2016–2017 uczestnicy klubów seniora wzięli udział w programach profilaktyki raka szyjki macicy i raka piersi oraz w działaniach z zakresu zdrowego stylu życia.

W 2016 roku wprowadzono zmianę w metodologii zbierania danych w placówkach skierowanych do osób starszych. Miała ona na celu wykazywanie liczby uczestników w danym okresie sprawozdawczym w taki sposób, by uniknąć wielokrotnego wykazywania tych samych osób w różnych wydarzeniach. W wyniku podjętych działań zmniejszeniu uległa liczba odbiorców działań edukacyjnych.

Zwiększyła się liczba rodzajów ofert wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych skierowanych do seniorów z 14 w 2014 roku do 32 w 2017 roku. Oprócz działalności klubów seniora i domów pomocy społecznej, nowe wydarzenia zostały zorganizowane m.in. przez MBP, KCK, KTT czy MOSiR. Zmniejszona liczba osób korzystających ww. oferty była wynikiem zmiany metodologii liczenia uczestników.

Infrastruktura klubów seniora MOPR pozostała na niezmiennym poziomie – w Kielcach funkcjonowało 11 klubów seniora. Do infrastruktury ośrodków dziennego pobytu doliczono Ośrodek Wsparcia dla Osób z Chorobą Alzheimera Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach przy al. Legionów 5, który w latach poprzednich został wpisany do celu strategicznego II: *Tworzenie warunków sprzyjających poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych*. Zmniejszona liczba osób korzystających z klubów seniora i ośrodków dziennego pobytu była wynikiem zmiany metodologii liczenia uczestników.

Kluby seniora uczestniczyły bądź organizowały coraz więcej kampanii lub debat społecznych upowszechniających prawa, potrzeby i zasoby osób starszych oraz ideę integracji międzypokoleniowej. W latach 2014–2016 liczba kampanii stopniowo wzrastała, natomiast w 2017 roku zrealizowano aż 32 kampanie mające na celu rozpowszechnienie idei integracji międzypokoleniowej. W ww. działaniach uczestniczyło 337 osób z 4 klubów seniora: przy ul. Naruszewicza 23, ul. Tujowej 2, ul. Nowaka–Jeziorańskiego 75 oraz ul. Miodowej 7. Największym powodzeniem cieszyły się kampanie podejmujące tematykę bezpieczeństwa prowadzone przy współudziale policji.

W niewielkim stopniu zwiększyła się liczba osób starszych korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, jak również liczba świadczonych usług opiekuńczych.

W 2014 roku z tej formy pomocy skorzystało 1 208 osób, które otrzymały 815 736 usług opiekuńczych, a w 2017 roku już 1 414 osoby, do których skierowano 910 416 usług opiekuńczych.

Zwiększyła się liczba seniorów, którzy zamienili swoje mieszkanie na dostosowane do ich potrzeb lub przeprowadzili się do mieszkań chronionych czy lokali aktywizujących. Zmiany te były możliwe dzięki rozwojowi infrastruktury mieszkań chronionych w Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II przy ul. Jagiellońskiej 76. W 2016 roku funkcjonowało 38 mieszkań chronionych przy ul. Jagiellońskiej 76, a w kolejnym roku już 47.

Spadek liczby miejsc w domach pomocy społecznej spowodowany był przekształceniami w dwóch placówkach: Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II przy ul. Jagiellońskiej 76 oraz Domu Pomocy Społecznej im. Jana i Marysieńki Sobieskich przy ul. Sobieskiego 30. W pierwszej placówce powstały mieszkania chronione, natomiast w drugiej placówce otworzono Zakład Pielęgnacyjno–Opiekuńczy. Zmiany te wynikały z coraz większego zainteresowania seniorów mieszkaniami dostosowanymi do ich potrzeb oraz z konieczności zapewnienia specjalistycznej opieki nad osobami starszymi.

Osoby starsze chętnie udzielają się w działaniach wolontarystycznych, jak również korzystają ze wsparcia oferowanego przez wolontariuszy. W 2017 roku 23 wolontariuszy wspierało 128 seniorów w miejscu zamieszkania bądź w domach pomocy społecznej.

Od 2016 roku zwiększył się dostęp do opieki paliatywnej i geriatrycznej. Oprócz Działu Medycyny Paliatywnej w Świętokrzyskim Centrum Onkologii przy ul. Artwińskiego 3, w Kielcach zaczął funkcjonować Dzienny Dom Opieki Medycznej Caritas Diecezji Kieleckiej przy ul. Urzędniczej 16a. Placówka ta skierowana jest do osób niesamodzielnych, w szczególności powyżej 65. roku życia, których stan zdrowia nie pozwala na pozostawanie wyłącznie pod podstawową opieką zdrowotną i ambulatoryjną opieką specjalistyczną, a jednocześnie nie wymagającym hospitalizacji w oddziale szpitalnym.

Rozwijane były również instytucjonalne usługi pielęgnacyjno – opiekuńcze. W latach 2014 – 2015 funkcjonowały 4 placówki, które dysponowały 116 miejscami. Były to: Świętokrzyskie Centrum Onkologii przy ul. Artwińskiego 3, Zakład Opiekuńczo–Leczniczy przy ul. Mieszka I 48C, Zakład Opiekuńczo–Leczniczy przy ul. Wesołej 45 oraz Hospicjum Stacjonarne przy ul. Mieszka I 48C. W 2016 roku rozpoczął działalność Dzienny Dom Opieki Medycznej Caritas Diecezji Kieleckiej przy ul. Urzędniczej 16a, a w 2017 roku został utworzony Zakład Pielęgnacyjno–Opiekuńczy w Kielcach przy ul. Sobieskiego 30. Obie placówki dysponowały 15 miejscami.

6. Monitoring Celu strategicznego V: *Rozwijanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w latach 2014 – 2017*

Cel operacyjny	Działanie	Wskaźniki	Suma			
			2014	2015	2016	2017
Wzmacnianie sieci wsparcia w zakresie profilaktyki uzależnień, promowania zdrowego stylu życia oraz aktywnego spędzania wolnego czasu	Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	Rodzaj działań z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemami uzależnień	15	15	15	15
		Liczba działań z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemami uzależnień	11	11	9	10
		Liczba osób, które skorzystały z w/w pomocy	233	208	189	158
		Rodzaj udzielonego wsparcia specjalistycznego dla członków rodzin z problemem uzależnień i ofiar przemocy w rodzinie	8	8	12	12
		Liczba udzielonego wsparcia specjalistycznego dla członków rodzin z problemem uzależnień i ofiar przemocy w rodzinie	3 702	3 134	3 312	2 957
		Liczba osób objętych w/w pomocą	1 195	1 248	1 264	1 019
		Rodzaj przedsięwzięć z zakresu profilaktyki uzależnień	4	4	4	4
		Liczba przedsięwzięć z zakresu profilaktyki uzależnień	4	4	3	4
		Liczba uczestników w/w przedsięwzięć	653	604	65	75
		Rodzaj wsparcia udzielonego organizacjom pozarządowym działającym na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień	9	13	12	13
		Liczba ngo's, które objęto wsparciem	28	34	35	37
		Liczba osób, które skorzystały z poszczególnych działań realizowanych przez ŚCPiE na miejscu	2 255	2 587	2 587	2 863
		Rodzaj działań podejmowanych przez GKRPA	10	10	10	10
		Liczba działań podejmowanych przez GKRPA	298	301	302	317
		Liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktycznych	54	33	35	31
Liczba spotkań edukacyjnych i warsztatowych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych		

		Liczba odbiorców spotkań edukacyjnych i warsztatowych	16 049	7 737	10 102	6 626
	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz wzbogacanie oferty miejsc spędzania wolnego czasu	Liczba placówek oferujących wsparcie	31	29	29	29
		Liczba miejsc w placówkach	1225	1195	1200	1220
		Liczba dzieci i młodzieży korzystających z placówek	1100	1071	1200	1220
		Rodzaj spotkań edukacyjnych i warsztatowych	9	9	9	9
		Liczba odbiorców spotkań edukacyjnych i warsztatowych	21 559	24 133	1200	1220
Rozwijanie systemu wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych	Umożliwianie korzystania ze specjalistycznego poradnictwa, terapii uzależnień, programów reintegracji społecznej i zawodowej	Liczba placówek świadczących wsparcie	10	10	10	10
		Liczba porad ze specjalistycznego poradnictwa	19 979	21 793	18 560	19 923
		Liczba osób korzystających z terapii uzależnień	3 323	3 054	785	528
		Liczba osób uczestniczących w programach reintegracji	1 377	1 098	1 323	1 306
	Udzielanie wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom	Rodzaj udzielonych świadczeń	7	7	7	7
		Liczba udzielonych świadczeń	2 158	1 826	2 045	2 187
		Liczba osób objętych pomocą	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
	Prowadzenie kampanii promujących instytucje świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	Liczba działań informacyjnych	7	8	8	8
	Rozwijanie instytucjonalnych form pomocy osobom uzależnionym	Liczba placówek oferujących pomoc	2	2	2	2
		Liczba osób korzystających z placówek	14	19	22	27
2 cele 1. Zmniejszanie skali zjawiska przemocy	Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie	Liczba środowisk objętych procedurą Niebieskiej Karty	652	721	674	538
		Liczba NK zgłoszonych przez policję	622	665	627	494
		Liczba NK zgłoszonych przez MOPR	24	30	18	37
		Liczba NK zgłoszonych przez przedstawicieli oświaty	4	5	5	5
		Liczba NK zgłoszonych przez przedstawicieli ochrony	1	0	4	2

<p>w rodzinie i poprawa bezpieczeństwa kieleckich rodzin</p> <p>2. Rozwój systemu pomocy i wsparcia oraz poprawa bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie</p>	<p>miasta Kielce na lata 2014 – 2020</p>	zdrowia				
		Liczba NK zgłoszonych przez przedstawicieli GKRPA	1	0	0	0
		Liczba utworzonych grup roboczych, w związku z procedurą NK	599	547	525	462
		Liczba posiedzeń grup roboczych z udziałem pracowników SOW	2 324	2 733	2 967	2 269
		Liczba opracowanych planów pomocy	599	547	525	462
		Liczba osób doznających przemocy, które zgłosili się na posiedzenie grup roboczych	270	309	315	298
		Liczba osób stosujących przemoc, które zgłosili się na posiedzenie grup roboczych	183	268	242	228
		Liczba wniosków skierowanych przez członków grup roboczych do GKRPA	121	106	132	73
		Liczba zawiadomień z art. 207 kk. skierowanych przez członków grup roboczych do organów ścigania, w związku z art. 207 kk.	83	21	35	20
		Zgłoszenia do sądu	17	57	71	54
		Liczba zakończonych NK z powodu ustania przemocy	422	432	512	421
		Liczba zakończonych NK z powodu braku zasadności podejmowania działań	59	54	76	42
		Liczba rozmów kryzysowych za pośrednictwem Telefonu Zaufania z powodu przemocy w rodzinie	125	82	85	90
		Liczba rozmów kryzysowych za pośrednictwem Telefonu Zaufania z powodu uzależnienia od środków psychoaktywnych we współwystępującą przemocą	66	45	48	80
		Liczba rozmów kryzysowych za pośrednictwem Telefonu Zaufania z powodu innych trudnych sytuacji życiowych	329	276	200	255
		Liczba osób objętych pomocą SOW w postaci oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc	100	119	133	111
		Liczba konsultacji z ww. osobami	397	516	435	405

	Liczba osób objętych pomocą SOW w postaci programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc	26	28	22	31
	Liczba rozmów kryzysowych i terapeutycznych w ramach pomocy SOW	3 692	3 124	3 303	2 949
	Liczba konsultacji psychologicznych w ramach pomocy SOW	1 000	771	788	1 107
	Liczba osób korzystających z konsultacji psychologicznych w ramach pomocy SOW	273	143	133	168
	Liczba sesji terapii rodzinnych i małżeńskich	90	96	101	70
	Liczba rodzin korzystających z ww. pomocy	29	32	24	22
	Liczba osób w ww. rodzinach	66	67	50	55
	Liczba rodzin korzystających z mediacji w ramach pomocy SOW	4	4	5	2
	Liczba osób w ww. rodzinach	8	6	10	4
	Liczba rodzin objętych pracą socjalną w ramach pomocy SOW	324	190	349	459
	Liczba rodzin, u których była interwencja kryzysowa	78	23	24	33
	Liczba osób w ww. rodzinach	173	58	59	86
	Liczba osób korzystających w poradnictwa prawnego w ramach pomocy SOW	431	85	52	38
	Liczba osób dotkniętych przemocą korzystających z pomocy terapeutycznej uzależnionych od alkoholu i członkom ich rodzin w ramach pomocy SOW	29	12	12	15
	Liczba osób, u których przeprowadzono diagnozę sytuacji dzieci, wsparcie psychologiczne	59	38	45	50
	Liczba osób, które skorzystały z psychoedukacji nt. przemocy dla dzieci i młodzieży	489	370	457	530
	Liczba posiedzeń w ramach Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych	2 324	2 733	2 967	2 269

Wykaz instytucji, które przekazały dane:

1. Klub Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, ul. Chęcińska 1 [KIS, ul. Chęcińska 1]
2. Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współzależnienia, ul. Nowaka-Jeziorańskiego 65 [OTUiW]
3. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. 1 Maja 196 [SOW – MOPR]
4. Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji, ul. Nowaka-Jeziorańskiego 65 [ŚCPiE]
5. Wieloosobowe stanowisko ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, ul. Studzienna 2
6. Wydział Edukacji, Profilaktyki i Pożytku Publicznego Urzędu Miasta Kielce, ul. Strycharska 6 [Wydział Edukacji, Profilaktyki i Pożytku Publicznego – UM]

Analiza wskaźników w ramach Celu Strategicznego V *Rozwijanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w latach 2014 – 2017*

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii był realizowany przez Wydział Edukacji, Profilaktyki i Pożytku Publicznego UM oraz ŚCPiE. W 2017 roku przeprowadzono 10 rodzajów działań z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemu uzależnienia. Miały one formę: treningów (np. radzenia sobie ze stresem, asertywnych zachowań abstynenckich), warsztatów (np. umiejętności psychospołecznych), maratonów terapeutycznych (np. budowanie poczucia własnej wartości), zajęć edukacyjnych (np. dla neofitów), grup wsparcia. Działania te realizowane były przez: Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia przy ul. Grunwaldzkiej 45 i przy ul. J. Nowaka–Jeziorańskiego 65, Poradnię Leczenia Uzależnienia przy ul. Jagiellońskiej 72, Hostel dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych Stowarzyszenia *Nadzieja Rodzinie* przy ul. J. Nowaka–Jeziorańskiego 75 i Hostel dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych Stowarzyszenia *Monar* przy ul. Malików 150B. W 2017 roku objęto pomocą 158 osób, czyli o 75 mniej niż w 2014 roku. W latach 2016–2017 skierowano więcej działań dla członków rodzin z problemem uzależnień i ofiar przemocy w rodzinie. Osoby współuzależnione mogły korzystać m.in. z warsztatów budowania poczucia własnej wartości, treningów radzenia sobie w trudnych sytuacjach czy treningów zachowań asertywnych. Pomoc specjalistyczna świadczona wobec członków rodzin osób uzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie realizowana była głównie przez SOW–MOPR, ze wsparcia którego w 2017 roku skorzystało 2 949 członków rodzin. Zmniejszona liczba uczestników zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień z 653 w 2014 roku do 75 w 2017 roku wynika z faktu prowadzenia w latach 2014–2015 zajęć grupowych. Natomiast w latach 2016–2017 zrezygnowano z zajęć grupowych na rzecz zajęć indywidualnych. W wypełnianie zadań publicznych związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom i patologiom społecznym w latach 2014–2017 zaangażowane były organizacje pozarządowe. Na ten cel w 2014 roku środki finansowe przyznano 28 ngo's, a w 2017 roku – 34. Były to m.in. Caritas Diecezji Kieleckiej, Fundacja *Możesz Więcej*, Stowarzyszenie *Nadzieja Rodzinie*, Stowarzyszenie *Siemacha*, Stowarzyszenie *Monar*, Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców czy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy *Żak*. Ww. zadania obejmowały m.in.: programy i warsztaty profilaktyczne na terenie szkół, wyjazdowe formy wypoczynku letniego i zimowego wraz z programami profilaktycznymi. Prowadzono również działania skierowane do środowisk abstynenckich ukierunkowane na budowanie i wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego.

W 2017 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kielcach podjęła 317 działań. Działania te dotyczyły m.in. czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, w szczególności dla dzieci i młodzieży, kontrolowano przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz w wyniku tych kontroli wnioskowano o cofnięcie tych zezwoleń.

W 2017 roku w Kielcach funkcjonowało 29 publicznych i niepublicznych placówek wsparcia dziennego placówek, czyli o 2 placówki mniej niż w 2014 roku. Placówki te oferowały dzieciom i młodzieży m.in.: pomoc w nauce, zajęcia tematyczne, spotkania ze specjalistami, wyjścia do kina czy teatru, wycieczki i spotkania integracyjne. W 2017 roku w spotkaniach edukacyjnych i warsztatowych wzięło udział 1 220 osób. Zmniejszona liczba uczestników wynikała ze zmiany metodologii – w latach 2014–2015 podano liczbę uczestników z poszczególnych spotkań, natomiast w latach 2016–2017 podano liczbę miejsc jaką dysponują placówki wsparcia dziennego.

Nie zmieniła się liczba placówek świadczących specjalistyczne poradnictwo, terapie uzależnień oraz programy reintegracji społecznej i zawodowej. W 2017 roku udzielono 19 923 porady, z czego 19 037 w ŚCPiE. Dla osób współuzależnionych (oprócz specjalistycznych porad/wizyt terapeutycznych) organizowane były sesje psychoterapii indywidualnej, z których skorzystało 528 osób. Zmniejszenie liczby uczestników terapii uzależnień spowodowane było zmianą metodologii zbierania danych. W wyniku podjętych działań zaprzestano sumowania uczestników poszczególnych sesji psychoterapii indywidualnej, psychoedukacji czy psychoterapii grupowej. Od 2016 roku osoby te liczone były jednorazowo bez względu na uczestnictwo w różnych rodzajach terapii.

W ramach udzielania świadczeń osobom uzależnionym i ich rodzinom, ŚCPiE oferowało: grupę rozwoju osobowości, grupowe spotkania dla młodzieży *Piwnica* i *Centrala*, grupy radzenia sobie dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym *Parpusiaki*, grupę muzyczną MT dla dzieci i młodzieży, grupę artystyczną dla młodzieży ART, szkolenia np. dla nauczycieli, pedagogów oraz interwencję i profilaktykę w szkołach. W 2017 roku udzielono łącznie 2 187 świadczeń, czyli podobnie jak w 2014 roku, gdzie wskaźnik ten wynosił 2 158.

W analizowanych latach prowadzono również działania informacyjne promujące instytucje świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom poprzez np. rozdawanie ulotek, plakaty oraz administrowanie stron WWW.

Osoby uzależnione, oprócz porad specjalistycznych oraz różnych form terapii, mogły skorzystać także z instytucjonalnych form pomocy w postaci pobytu w Hostelu dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych Stowarzyszenia *Monar* przy ul. Malików 150B oraz Hostelu dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych Stowarzyszenia *Nadzieja Rodzinie* przy ul. J. Nowaka–Jeziorańskiego 75. W 2014 roku w placówkach tych przebywało 14 osób, a w 2017 roku – 27.

W ramach realizacji *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2014 – 2020*, w 2017 roku procedurą Niebieskiej Karty (NK) zostało objętych 538 środowisk, czyli o 114 mniej niż w 2014 roku. Za realizację procedury NK odpowiadały: jednostki pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, policja oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Największa liczba zgłoszeń pochodziła z policji – 494 oraz z jednostek pomocy społecznej – 37. Zauważalne jest zmniejszanie liczby opracowanych planów pomocy – z 599 w 2014 roku do 462 w 2017 roku. Liczba zakończonych procedur NK z powodu ustania przemocy wynosiła 421 w 2017 roku, czyli porównywalnie do 2014 roku. Liczba rozmów kryzysowych podejmowanych za pośrednictwem Telefonów Zaufania spadła z 520 w 2014 roku do 425 w 2017 roku. Najwięcej rozmów dotyczyło innych trudnych sytuacji życiowych poza przemocą w rodzinie i uzależnień od środków psychoaktywnych. Realizacja pozostałych wskaźników w ramach opisywanego działania pozostawała na niezmiennym poziomie.

Monitoring Celu strategicznego VI: Przeciwdziałanie bezdomności osób i rodzin w latach 2014 – 2017

Cel operacyjny	Działanie	Wskaźniki	Suma			
			2014	2015	2016	2017
Rozwijanie systemu wsparcia na rzecz osób i rodzin zagrożonych bezdomnością	Przyznawanie świadczeń przeznaczonych na utrzymanie mieszkania	Rodzaj udzielonych świadczeń	2	2	2	2
		Liczba udzielonych świadczeń	7 113	5 850	5 146	4 107
	Rozwijanie poradnictwa specjalistycznego dla osób i rodzin zagrożonych bezdomnością	Liczba podmiotów udzielających poradnictwa	2	2	3	3
		Liczba udzielonych porad	433	402	1 085	1 049
	Realizacja programu zamiany mieszkań	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zamiany mieszkań	9	11	41	31
	Tworzenie i wdrażanie programów osłonowych mających na celu przeciwdziałanie bezdomności oraz działań sprzyjających wychodzeniu z bezdomności	Liczba osób uczestniczących w programach	282	166	153	131
		Liczba osób, które powróciły do środowiska	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
	Rozwijanie zasobów mieszkań socjalnych	Liczba lokali socjalnych	632	667	676	667
		Liczba osób, którym przyznano lokal	50	75	40	59
		Liczba lokali komunalnych	3 797	3 559	3 938	3 931
		Liczba osób, którym przyznano lokal	37	53	27	40
	Tworzenie warunków sprzyjających wychodzeniu z bezdomności	Systematyczne monitorowanie problemu bezdomności i doskonalenie metody streetworkingu	Liczba współpracujących jednostek i instytucji	13	13	14
Liczba podjętych interwencji			114	98	138	141
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej osobom bezdomnym		Rodzaj udzielonych świadczeń	15	15	15	15
		Liczba udzielonych świadczeń	1 835	1 900	2 213	2 227
		Liczba osób, którym udzielono pomocy	645	640	642	660
Zapewnienie osobom bezdomnym miejsc pobytu w świetlicach, noclegowniach, schroniskach i mieszkaniach chronionych		Liczba miejsc w świetlicach, noclegowniach, schroniskach i mieszkaniach chronionych	274	274	261	265
		Liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy placówek	243	235	380	382
		Liczba osób bezdomnych objętych kontraktem socjalnym	40	42	152	239

	Motywowanie osób bezdomnych do uczestnictwa w programach reintegracji społecznej i zawodowej	Liczba podmiotów prowadzących programy reintegracji społecznej i zawodowej	2	2	2	2
		Liczba osób bezdomnych uczestniczących w programach	29	19	8	9

Wykaz instytucji, które przekazały dane:

1. Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży, ul. Słoneczna 9
2. Dział Dodatków Mieszkaniowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, ul. Wesoła 51
[Dział Dodatków Mieszkaniowych – MOPR]
3. Dział ds. Bezdomności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, ul. Urzędnicza 3
[Dział ds. Bezdomności – MOPR]
4. Dział ds. Doradztwa Metodycznego i Sprawozdawczości Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, ul. Wesoła 51 [Dział ds. Doradztwa Metodycznego i Sprawozdawczości – MOPR]
5. Ośrodek Interwencyjno–Terapeutyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, ul. Żniwna 4 [OI-T – MOPR]
6. Wydział Mieszkalnictwa Urzędu Miasta Kielce, ul. Strycharska 6
[Wydział Mieszkalnictwa – UM]

Analiza wskaźników w ramach Celu strategicznego VI: *Przeciwdziałanie bezdomności osób i rodzin w latach 2014 – 2017*

W zakresie rozwijania systemu wsparcia na rzecz osób i rodzin zagrożonych bezdomnością, w 2017 roku udzielono 4 107 świadczeń przeznaczonych na utrzymanie mieszkania w postaci dodatku mieszkaniowego i dodatku energetycznego, a w roku 2014 – 7 113. Realizacją ww. zadania zajmował się Dział ds. Dodatków Mieszkaniowych MOPR.

W 2016 roku zmieniła się metodologia zbierania danych w placówkach świadczących poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin zagrożonych bezdomnością. Obok Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży oraz OI –T MOPR dane przekazuje również Dział ds. Bezdomności MOPR. W ramach poradnictwa specjalistycznego świadczone: konsultacje psychologiczne oraz terapię zajęciową i uzależnień. Liczba udzielonych porad dla osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych w 2017 roku wyniosła 1 049 czyli o 616 więcej niż w 2014 roku.

Jednym z elementów systemu wsparcia na rzecz osób zagrożonych bezdomnością była pomoc w formie zamiany mieszkania. W 2017 roku skorzystało z niej 31 osób, czyli o 22 więcej niż 2014 roku.

W ramach tworzenia warunków sprzyjających wychodzeniu z bezdomności, MOPR oraz Miejski Zarząd Budynków przy ul. Paderewskiego 20 wspólnie zrealizowali *Program i zasady udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją w Kielcach*. Zgodnie z zasadami Programu, Wnioskodawca uzyskiwał umorzenie 85% uznanej zaległości czynszowej, jeżeli przez 2 lata od podpisania Porozumienia z MZB regulował bieżące opłaty czynszowe i spłacił 15% uznanego zadłużenia. W 2017 roku w realizacji Programu uczestniczyło 131 osób.

Działania wdrażane w Programie wzmacniały samodzielność osób i rodzin poprzez ich aktywizację zawodową oraz prowadzoną z nimi pracę socjalną, co umożliwiło im systematyczne wnoszenie opłat czynszowych oraz regulowanie istniejących zaległości czynszowych.

Z podanych danych wynika, że w analizowanych latach liczba lokali socjalnych utrzymuje się na podobnym poziomie. Na tym samym poziomie utrzymuje się także liczba osób, którym te lokale przyznano. Zwiększyła się liczba mieszkań komunalnych z 3 797 w 2014 roku do 3 931 w 2017 (wzrost o 134).

W monitorowanie problemu bezdomności w Kielcach zaangażowanych było 14 instytucji miejskich i organizacji pozarządowych. Były to m.in.: MOPR, Policja, Straż Miejska, Straż Ochrony Kolei, zarządy spółdzielni mieszkaniowych i ogródków działkowych, Caritas Diecezji Kieleckiej, Stowarzyszenie *Arka Nadziei*.

Jedną z podstawowych metod realizacji zadań związanych z problemem bezdomności jest streetworking. W 2017 roku streetworkerzy MOPR podjęli 141 interwencji w celu dotarcia do osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych – zagrożenia zdrowia lub życia, w miejscach tzw. niemieszkalnych.

Osoby borykające się z problemem bezdomności mogły liczyć również na różne rodzaje pomocy. W 2017 roku 660 osobom udzielono 2 227 świadczeń (m.in. zasiłek stały, zasiłek okresowy, pomoc rzeczowa, praca socjalna czy schronienie), w 2014 było to odpowiednio 645 osób i 1 845 świadczeń.

W 2017 roku było 265 miejsc w schroniskach, noclegowniach, świetlicach oraz mieszkaniach chronionych, prowadzonych m.in. przez OI -T, Koło Kieleckiego Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, Caritas czy Stowarzyszenie *Arka Nadziei*. Z oferty w/w placówek skorzystały 243 osoby w 2014 roku, a w 2017 roku –382.

W związku ze zmianami w ustawie o pomocy społecznej, każda osoba, kierowana do schroniska powinna zawrzeć z pracownikiem socjalnym kontrakt socjalny. W związku z tym zwiększyła się liczba zawartych kontraktów socjalnych z osobami bezdomnymi. W 2017 roku było ich 239, a w 2014 roku tylko 40.

Osoby bezdomne uczestniczyły również w programach reintegracji społecznej i zawodowej realizowanych przez CIS Caritas oraz KIS MOPR. W 2017 roku działaniami reintegracyjnymi CIS objęto 9 osób, a w 2014 – 29.

Podsumowanie

Celem prowadzonego co dwa lata po wdrożeniu Strategii monitoringu jest ocena stopnia realizacji przyjętych celów. Z analizy zebranych danych wynika, że poszczególne cele wyznaczone w omawianym dokumencie, są w różnym stopniu realizowane, a uzyskane dane nie zawsze w pełni oddają rzeczywisty obraz podejmowanych działań. W celu ujednoczenia przekazywanych danych rozpoczęto działania zmierzające do opracowania metodologii zbierania danych z poszczególnych jednostek miejskich. Mimo to są jeszcze w tabelach miejsca gdzie występuje brak danych spowodowany m.in. różnymi terminami realizacji sprawozdań, bądź braku statystyki w tym zakresie.

Biorąc pod uwagę wzmocnienie instytucji rodziny zauważa się wzrost liczby rodziców, którzy korzystają z usług specjalistów lub uczestniczą w grupie wsparcia.

Na uwagę zasługuje fakt, że Miasto organizuje coraz więcej imprez aktywizujących społeczność lokalną oraz promujących zdrowy tryb życia, w których kładzie się nacisk na udział rodzin (np. festyny rodzinne). Z roku na rok w inicjatywach tych bierze udział coraz więcej osób.

Gmina aktywnie wspiera prowadzoną kampanię na rzecz rodzicielstwa zastępczego natomiast nie jest jej organizatorem.

Z analizy uzyskanych informacji za lata 2014-2017 wynika, że w Kielcach rozwijane są różne formy wsparcia osób niepełnosprawnych, które mają dwojaki charakter: z jednej strony pozwalają one dostrzec i korzystać z potencjału społecznego i zawodowego tej grupy, z drugiej strony umożliwiają podniesienie jakości życia poprzez oferowane różne formy terapii, warsztatów, rehabilitacji w ramach istniejącej infrastruktury instytucjonalnej. Systematyczne rozwijanie oferty pomocy i wsparcia jest ważne ze względu na wzrastającą liczbę osób, którym orzeczono niepełnosprawność.

Odnosnie problemu bezrobocia, w latach 2014 – 2015 dostrzega się wzrost liczby działań aktywizujących osoby młode wchodzące na rynek pracy. Natomiast w latach 2016 – 2017 realizowano programy bezpośrednio skierowane do grupy osób długotrwale bezrobotnych. Warto zwrócić uwagę na wzrost aktywności osób pozostających bez pracy w kierunku samozatrudnienia.

W związku ze zmieniającą się strukturą wiekową mieszkańców Kielc, Miasto dąży do stałego wzbogacenia oferty wsparcia osób starszych. Oprócz poprawy warunków mieszkaniowych (osiągnięcie standardów w domach pomocy społecznej, zwiększenie liczby mieszkań chronionych), sfinansowano w omawianych latach program szczepień przeciw grypie skierowany do osób od 55 roku życia.

W ramach promocji zdrowego stylu życia organizowano różnorodne zajęcia sportowe i rekreacyjne cieszące się z roku na rok coraz większą popularnością.

Warto podkreślić, że w Kielcach rozwija się system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie. Oparty jest on na wzajemnej współpracy instytucji miejskich i pozarządowych.

W ramach przeciwdziałania bezdomności osób i rodzin wprowadzono po raz pierwszy w Kielcach program osłonowy dla osób zagrożonych eksmisją. W Programie uczestniczyły 452 osoby, które podpisały kontrakt socjalny oraz Porozumienie w przedmiocie umorzenia zaległości. Dzięki realizacji Programu, 291 osób, które spłaciły 15% zaległości czynszowej, uzyskało umorzenie pozostałej części zadłużenia. Gmina natomiast uzyskała większe wpływy z tytułu regulowania bieżących opłat i ograniczył koszty związane z sądowymi dochodzeniami należności.

W omawianym okresie zauważa się trudności w pełnym zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych związanych z niewystarczającą liczbą lokali socjalnych i komunalnych.

Duże wsparcie w pracy z osobami bezdomnymi świadczą organizacje pozarządowe takie jak: Caritas Diecezji Kieleckiej, Stowarzyszenie *Arka Nadziei* oraz Koło Kieleckiego Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta.